

УДК 343.102

Кузнєцов М. В. – начальник Департаменту оперативно-технічних заходів Національної поліції України, м. Київ

Удосконалення кримінального процесуального законодавства України щодо проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій до постановлення ухвали слідчого судді

Аргументовано необхідність внесення змін і доповнень до норм кримінального процесуального законодавства, які стосуються проведення негласних слідчих (розшукових) дій, з метою удосконалення діяльності з виявлення, документування та розслідування кримінальних правопорушень. Зазначене підвищить ефективність діяльності оперативних підрозділів у протидії злочинності, активізує їх роботу, стимулює до ініціативності в розкритті злочинів. Також запропоновані зміни нададуть можливість: виконати вимоги ст. 2 КПК України щодо забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень; зосередити роботу слідчих на проведенні більш важливих, складних й актуальних процесуальних дій у кримінальному провадженні, виконання яких потребує їх особистої участі; на належному рівні керувати членами слідчо-оперативної групи та визначати напрями досудового розслідування; досягти якісного та своєчасного проведення слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій завдяки розвантаженню слідчих за напрямом роботи, яка безпосередньо не пов'язана з їх здійсненням. За умови реалізації зазначених пропозицій з удосконалення нормативно-правового забезпечення кримінального процесуального законодавства можна забезпечити сприйняття європейського й міжнародного досвіду та підвищити ефективність досудового розслідування.

Ключові слова: негласні слідчі (розшукові) дії; доручення слідчого; оперативні підрозділи; оперативно-технічні підрозділи; дострокове припинення; невідкладні випадки; приватне спілкування.

Постановка проблеми. Прогалини законодавчого регулювання оперативно-розшукової діяльності загалом і щодо здійснення оперативно-розшукових заходів (ОРЗ) та негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) зокрема, які обмежують права людини, уживання термінів, які не мають однозначного тлумачення й застосування в юридичній практиці, неузгодженість правових норм різних галузей права ускладнюють належне використання оперативних можливостей у протидії злочинності, а також за певних умов можуть призвести до необґрунтованого обмеження прав і свобод людини.

Уважаємо, що поєднання процесуальних функцій з оперативно-розшуковою діяльністю є *недопустимим і*

суперечить основним принципам провадження процесуальної та оперативно-розшукової діяльності.

Аналіз практики засвідчує, що законотворець обмежив у правах підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, визначивши ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [1] такою, у якій норми є відсильними до норм, закріплених відповідними статтями глави 21 КПК України [2].

Отже, за час застосування КПК України на практиці виявлено низку важливих факторів, які безпосередньо позначаються на ефективності, оперативності та якості досудового розслідування.

Важливими інструментами в протидії злочинності є формування беззаперечної доказової бази у взаємодії слідчих та оперативних підрозділів шляхом отримання тимчасового доступу до речей і документів, а також проведення НСРД, зокрема до постановлення ухвали слідчого судді.

Попри порівняно інтенсивне вдосконалення нинішнього кримінального процесуального законодавства, повсякчас постають нові потреби внесення змін і доповнень.

Тому вбачаємо за необхідне виокремити низку актуальних проблемних питань, які потребують наукового обговорення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним підґрунтям розроблення сучасних методик організаційно-тактичних засад проведення НСРД є наукові праці вітчизняних та іноземних учених у галузі криміналістики, кримінального процесу й теорії оперативно-розшукової діяльності, зокрема: С. В. Албула, Р. С. Белкіна, О. А. Білічак, В. І. Василичука, М. Л. Грібова, Д. Й. Никифорчука, Ю. Ю. Орлова, Д. Б. Сергєєвої, Є. Д. Скулиша, М. П. Стрельбицького, М. А. Погорецького, О. Ю. Татарова, В. В. Топчія, Л. Д. Удалової, В. І. Фаринника, С. С. Чернявського, М. Є. Шумила та ін. У працях зазначених науковців увагу акцентовано на загальнотеоретичних питаннях застосування НСРД, оперативно-розшукових сил, засобів, заходів і методів з метою виявлення, документування та припинення кримінальних правопорушень.

Водночас за межами досліджень залишилися проблеми концептуального підходу до організаційно-тактичних засад проведення НСРД і шляхів їх удосконалення у контексті сучасних змін у законодавстві.

Несформованість поглибленого комплексного підходу до вивчення проблем організаційно-тактичних засад проведення НСРД, а також їх нормативного забезпечення зумовила актуальність і вибір теми цієї публікацій.

Метою статті є висвітлення особливостей проведення НСРД під час виявлення, документування та розслідування кримінальних правопорушень, а також окреслення напрямів удосконалення їх шляхом унесення відповідних змін до КПК України.

Виклад основного матеріалу. Слідчий, згідно зі ст. 40 (Слідчий органу досудового розслідування) КПК України, наділений правом доручати проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам.

З огляду на зазначене, слідчий позбавлений можливості доручити оперативним підрозділам провести процесуальні дії, які не віднесено КПК України до слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій, наприклад, на затримання особи, здійснення приводу особи, на тимчасовий доступ до речей і документів, інших заходів забезпечення кримінального провадження тощо.

Для усунення такої прогалини необхідно п. 3 ч. 2 зазначеної статті викласти в такій редакції:

«2. Слідчий уповноважений:

3) доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій, крім тих, що віднесено до виключних повноважень слідчого, прокурора, відповідним оперативним підрозділам...».

У зв'язку із цим потребує доповнення і ч. 1 ст. 41 (Оперативні підрозділи) КПК України, а саме про те, що оперативні підрозділи можуть здійснювати інші процесуальні дії, крім тих, що віднесені до виключних повноважень слідчого, прокурора.

Постає необхідність удосконалення ч. 2 ст. 41 КПК України щодо надання можливості ініціювання оперативним працівником проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій. Викласти її доцільно в такій редакції:

«2. Під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого. Співробітники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії в кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора, що не позбавляє права ініціювання перед слідчим, прокурором надання доручень на проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій» [2].

Зазначене підвищить ефективність діяльності оперативних підрозділів з протидії злочинності, активізує їхню роботу, стимулює до ініціативності в розкритті злочинів.

Також запропоновані зміни нададуть можливість:

– виконати вимоги ст. 2 КПК України щодо забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень;

– зосередити роботу слідчих на проведенні більш важливих, складних та актуальних процесуальних дій у кримінальному провадженні, виконання яких потребує його особистої участі;

– на належному рівні керувати членами слідчо-оперативної групи та визначати напрями досудового розслідування;

– досягти якісного та своєчасного проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій завдяки розвантаженню слідчих за напрямом роботи, яка безпосередньо не пов'язана з їх здійсненням.

Частина 6 ст. 246 (Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій) КПК України, а саме норму про те, що за рішенням слідчого чи прокурора до проведення НСРД можуть залучати також інших осіб, варто доповнити новим суб'єктом – уповноваженим оперативним підрозділом. Зазначене слід обґрунтувати тим, що необхідно надати право оперативним підрозділам, які виконують доручення слідчого на проведення НСРД, залучати до його проведення інших осіб, наприклад, підрозділи оперативно-технічних заходів, осіб, з якими встановлено конфіденційне співробітництво, та ін.

Статтю 247 (Слідчий суддя, який здійснює розгляд клопотань щодо негласних слідчих (розшукових) дій) КПК України необхідно доповнити ч. 2 такого змісту:

«2. Клопотання про проведення негласної слідчої (розшукової) дії, передбаченої статтею 268 цього Кодексу, для встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, який є предметом злочину, розглядається слідчим суддею суду першої інстанції, у межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування» [2].

Ужиття заходів з розшуку мобільного терміналу, який вибув із законного володіння споживача внаслідок учинення злочину, не передбачає обмежень прав людини, не потребує надання грифу секретності матеріалам з проведення дій щодо встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, а тому клопотання на його проведення доцільно вносити до суду першої інстанції, у межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування.

Законодавча новела сприятиме одночасному внесенню клопотань про доступ до інформації, яка знаходиться в оператора та провайдера телекомунікацій, про абонента і зв'язок, а також клопотання на встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, що підвищить оперативність й ефективність ужитих заходів.

У п. 4 ч. 2 ст. 248 (Розгляд клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії) КПК України необхідним є уточнення про те, що в клопотанні щодо одержання дозволу на проведення НСРД можуть не зазначати відомості про особу у випадках, коли неможливо унікально ідентифікувати особу [1].

Також у п. 5 Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 29 січня 2013 року № 223-158/0/4-13 зазначено, що під час вирішення питання щодо повноти даних, наведених у клопотанні слідчого (прокурора) про дозвіл на проведення НСРД, а також в ухвалі слід враховувати специфіку конкретної слідчої дії та враховувати обставину, що в певних випадках неможливо зазначити всі відомості, передбачені загальними нормами (ч. 2 ст. 248 КПК України). Так, на момент звернення з клопотанням не завжди може бути відома конкретна інформація про особу (прізвище, ім'я, по батькові), стосовно якої слідчий (прокурор) планує провести НСРД, зокрема конкретні відомості про особу, яка користується кінцевим обладнанням телекомунікацій (через значну кількість абонентів сервісу зв'язку з попередньою оплатою та наявність корпоративних груп абонентів тощо), а також інші дані [3].

Необхідність проведення НСРД може поставати до встановлення особи, підозрюваної в учиненні злочину, за наявності обмежених даних та/або відсутності конкретних відомостей про таку особу. Саме встановлення цієї особи й інших відомостей про злочин є метою проведення НСРД (ч. 2 ст. 246 КПК України) [2].

Доступним прикладом практичного застосування цієї норми є випадки, коли особи, що вчиняють кримінальні правопорушення (наприклад, викрадення людини), телефонують і вимагають викуп. Особи їх не встановлені, а є нагальна необхідність на підставі вимог ст. 263 КПК України проводити НСРД зі зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж [2].

Також необхідно п. 5 ст. 248 КПК України сформулювати так, що в клопотанні зазначають «обставини, які дають підстави підозрювати особу в учиненні злочину» на «обставини, що дають

підстави проводити негласну слідчу (розшукову) дію стосовно певної особи, місця або речі». Так, на момент проведення НСРД не у всіх випадках наявні дані стосовно підозрюваної особи, оскільки її проведення зумовлено метою її встановлення (ч. 2 ст. 246 КПК України) [2].

У практиці діяльності прокуратури, органів слідства й оперативних підрозділів бракує єдиного підходу до застосування норм ч. 5 ст. 249 (Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії) КПК України у зв'язку з різним тлумаченням поняття «припинення подальшого проведення негласної слідчої (розшукової) дії». Тому пропонуємо ч. 5, у якій зазначено, що «прокурор зобов'язаний прийняти рішення про припинення подальшого проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо в цьому відпала необхідність», доповнити такими словами та реченням «або наявні інші обставини, які не дозволяють досягнути мети її проведення. Припинення проведення негласної слідчої (розшукової) дії вважається достроковим, якщо її проведення припиняється за рішенням прокурора до закінчення терміну дії ухвали слідчого судді без досягнення мети проведення».

Запропонована новела врегулює практику завершення проведення НСРД і надасть можливість звільнити прокурорів від необхідності прийняття постанови про дострокове припинення НСРД у разі її припинення до закінчення дії ухвали слідчого судді у зв'язку з досягненням мети проведення, наприклад, установлення місцезнаходження мобільного терміналу, розшуку особи, яка ухилялася від слідства, фіксування факту отримання неправомірної вигоди із затриманням особи тощо.

Потреби практики та міжнародний досвід засвідчують доцільність внесення змін до ст. 250 (Проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді), а саме включення слів «у випадках, передбачених цим Кодексом» із ч. 1, де йдеться про те, що «у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням учиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (ст. 201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини Кримінального кодексу України, негласна слідча (розшукова) дія може бути розпочата до постановлення ухвали слідчого судді у випадках, передбачених цим Кодексом, за рішенням слідчого, узгодженого з прокурором, або прокурора. У такому випадку прокурор зобов'язаний невідкладно після початку такої негласної слідчої (розшукової) дії звернутися з відповідним клопотанням до слідчого судді».

Зазначене зумовлено потребою практики проведення всіх НСПД у разі наявності невідкладних випадків, пов'язаних із урятуванням життя людей та запобіганням учиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (ст. 201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини КК України [4].

Особливості процесуальної форми, її диференціація залежно від обставин розслідування для досягнення більш значущої мети, ніж приватність особи, передбачена в законодавстві держав Європи.

Диференціація процедур відповідає положенням Рекомендації № 10 (2005) Комітету міністрів Ради Європи «Про «особливі методи розслідування» тяжких злочинів, у тому числі терористичних актів» [5].

Через низку прецедентів щодо визначення терміна «приватне спілкування» раціонально ч. 4 ст. 258 «Загальні положення про втручання у приватне спілкування» КПК України, де зазначено, що «втручанням у приватне спілкування є доступ до змісту спілкування за умов, якщо учасники спілкування мають достатні підстави вважати, що спілкування є приватним», доповнити нормою про те, що «не є втручанням у приватне спілкування доступ, який особа, що не є учасником спілкування, отримує внаслідок умисних або ненавмисних дій або бездіяльності учасника спілкування, а також за його згодою» [2].

Оскільки спілкування є приватним, якщо інформацію передають і зберігають за таких фізичних чи юридичних умов, за яких учасники спілкування можуть розраховувати на захист інформації від втручання інших осіб, то отримання відомостей особою, яка не є учасником спілкування внаслідок умисних (наприклад, підвищення голосу, розмови за присутності сторонніх осіб тощо) або бездіяльності (невжиття заходів із втаємничення змісту спілкування в публічно доступних місцях, у місцях проведення відкритого відеоспостереження тощо) учасника спілкування не можна розглядати як втручання в приватне спілкування.

Не є втручанням у приватне спілкування, якщо один з учасників спілкування усвідомлює втручання інших осіб у спілкування у зв'язку з наданням згоди на фіксування змісту спілкування.

Наявність практики встановлення відеоспостереження в публічно доступних місцях (громадські місця, об'єкти торгівлі тощо) позбавляє учасників спілкування можливості розраховувати на те, що інформацію, згідно з ч. 3 цієї статті, передають і зберігають за таких фізичних чи юридичних умов, за яких учасники спілкування можуть розраховувати на захист інформації від

втручання інших осіб. У зв'язку із цим є логічною норма ст. 307 Цивільного кодексу України, що згода особи на знімання особи на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку припускається, якщо зйомки проводять відкрито на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру. За аналогією доцільним є відповідне доповнення КПК України.

За практикою Європейського суду з прав людини відомості про злочинні діяння не становлять ознак приватних.

Також потребують редагування положення ст. 263 «Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж» КПК України [6].

Відповідно до п. 2.3 Рекомендацій № R (87) 15 Комітету міністрів Ради Європи, під час регулювання використання персональних даних у діяльності поліції визначено, що збір даних технічного спостереження або інші автоматизовані засоби повинні бути передбачені в конкретних положеннях» [7].

Непоодинокі випадки, коли постає потреба невідкладного фіксування змісту спілкування з використання телефонного зв'язку злочинців із заявником, потерпілим, наприклад, вимагання викупу, погроз особам, яким забезпечується безпека відповідно до законів України «Про забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства», «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів».

Тому пропонуємо статтю доповнити ч. 5 з положеннями про допустимість невідкладного проведення зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж за письмової згоди одного з учасників спілкування навіть за відсутності обставин, передбачених ст. 250 КПК України та зазначених у сформульованих пропозиціях, виклавши в такій редакції: «Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж до постановлення ухвали слідчого судді може бути розпочате на підставі постанови слідчого, прокурора у випадках, передбачених частиною першою статті 250 цього Кодексу, а також в інших невідкладних випадках з письмової згоди одного з учасників спілкування» [2].

Установлення особливих процедур прослуховування телефонних розмов за згодою учасника спілкування допустима з огляду на ч. 1 цієї статті, оскільки зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж є різновидом втручання в приватне спілкування, яке проводять без відома осіб, які використовують засоби телекомунікацій для передавання інформації.

У міжнародному праві (США, Німеччина) виокремлюють різні види перехоплення телекомунікацій, зокрема за згодою однієї зі сторін спілкування, з диференціацією процедур проведення.

Також слід уточнити положення ч. 2 ст. 264 (Зняття інформації з електронних інформаційних систем) КПК України. Згідно з чинною нині редакцією, «не потребує дозволу слідчого судді здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або її частини, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту». Доцільно ч. 2 викласти так: «Не є негласною слідчою (розшуковою) дією і не потребує дозволу слідчого судді здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або її частини, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту» [2].

Отримання відомостей з електронних інформаційних систем, доступ до яких не обмежений її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту, не становить приватності спілкування та не відповідає вимогам щодо втручання в приватне спілкування, які визначені ч. 3, ч. 4 ст. 258 КПК України.

Доцільно за аналогією із запропонованими змінами до ст. 263 КПК України внести відповідні зміни до ст. 268 (Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу) КПК України. Так, відповідно до чинної норми, таку НСРД проводять на підставі ухвали слідчого судді, постановленої в порядку, передбаченому ст. 246, 248–250 цього Кодексу [2]. Пропонуємо надати правову можливість проведення такої НСРД також за заявою особи, із законного володіння якої вибув радіоелектронний засіб, оскільки зазначене спрямовано на пошук речового доказу та відновлення прав потерпілого. Такий підхід у розв'язанні проблеми підвищить ефективність НСРД, а також сприятиме швидкому, повному та неупередженому розслідуванню, захисту прав потерпілого від злочину, притягненню до відповідальності винних у вчиненні кримінальних правопорушень.

Висновки. За умови реалізації таких пропозицій з удосконалення нормативно-правового забезпечення кримінального процесуального законодавства можна забезпечити сприйняття європейського та міжнародного досвіду та значно підвищити ефективність досудового розслідування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>. – Назва з екрана.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. – Назва з екрана.
3. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження [Електронний ресурс]: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 29 січ. 2013 р. № 223-158/0/4-13. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13>. – Назва з екрана.
4. Кузнецов М. В. Вдосконалення законодавства щодо спеціальних методів розслідування у руслі реформи правоохоронної сфери / М. В. Кузнецов, О. О. Канцідайло // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: тези доповідей VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 1 груд. 2017 р.). – Харків, 2017. – С. 462.
5. Про «особливі методи розслідування» тяжких злочинів, у тому числі терористичних актів [Електронний ресурс]: рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № 10 (2005). – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_670. – Назва з екрана.
6. Канцідайло О. О. Деякі актуальні проблеми в діяльності підрозділів оперативно-технічних заходів щодо виявлення та припинення злочинів / О. О. Канцідайло, Ф. М. Нагорський // Актуальні проблеми виявлення та припинення злочинів: матеріали круглого столу (Київ, 27 листоп. 2014 р.) / редкол.: С. С. Чернявський, М. М. Алексійчук, О. В. Хуторянський, В. Р. Сливенко та ін. – Київ: Кандиба Т. П., 2014. – С. 77–85.
7. Рекомендації № R (87) 15 Комітету Міністрів Ради Європи під час регулювання використання персональних даних у діяльності поліції (Схвалено Комітетом Міністрів 17 вересня 1987 на 410-й зустрічі заступників Міністрів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cyberpeace.org.ua/files/rekomendacia_km_radi_evropi_sodo_vikoristanna_personal_nih_danih_sektori_polic_ii.pdf. – Назва з екрана.

REFERENCES

1. Zakon Ukrainy "Pro operativno-rozshukovu diialnist": vid 18 liut. 1992 r. No. 2135-XII [Law of Ukraine "On Operational and Investigative Activity" from February 18, 1992, No. 2135-XII]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: vid 13 kvit. 2012 r. No. 4651-VI [Criminal Procedural Code of Ukraine from April 13, 2012, No. 4651-VI]. (n.d.). *zakon0.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
3. Informatsiyni lyst Vyshchoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozhljadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav "Pro deiaki pytannia zdiisnennia sledchym suddeiu sudu pershoi instantsii sudovoho kontrolu za dotrymanniam prav, svobod ta interesiv osib pid chas zastosuvannia zakhodiv zabezpechennia kryminalnoho provadzhenia": vid 29 sich. 2013 r. No. 223-158/0/4-13 [Information letter of the Highest specialized court of Ukraine on consideration of civil and criminal cases "On some issues of investigation by a judge of the court of first instance judicial control over the observance of the rights, freedoms and interests of individuals during the application

of measures for ensuring criminal proceedings" from January 29, 2013, No. 223-158/0/4-13]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13> [in Ukrainian].

4. Kuznietsov, M.V., & Kantsidailo, O.O. (2017). Vdoskonalennia zakonodavstva shchodo spetsialnykh metodiv rozsliduvannia u rusli reformy pravookhoronnoi sfery [Improvement of legislation on special methods of investigation in the framework of law enforcement reform]. *Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnoho ta sotsialnoho rozvytku derzhavy, Modern problems of legal, economic and social development of the state: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference.* (pp. 462). XKharkiv [in Ukrainian].

5. Rekomendatsii Komitetu Ministriv Rady Yevropy No. 10(2005) "Pro "osoblyvi metody rozsliduvannia» tiazhykh zlochyniv, u tomu chysli terorystychnykh aktiv" [Recommendations of the Committee of Ministers of the Council of Europe No. 10(2005) "On "special methods of investigation" of grave crimes, including terrorist acts"]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_670 [in Ukrainian].

6. Kantsidailo, O.O., & Nahorskyi, F.M. (2014). Deiaki aktualni problemy v diialnosti pidrozdiliv operatyvno-tekhnichnykh zakhodiv shchodo vyjavlennia ta prypynennia zlochyniv [Some actual problems in the activities of the units of operational and technical measures to detect and stop the crimes]. *Aktualni problemy vyjavlennia ta prypynennia zlochyniv, Actual problems of detecting and stopping crimes: Proceedings of the Round Table.* Kyiv: Kandyba T.P. (pp. 77-85) [in Ukrainian].

7. Rekomendatsii No. R(87)15 Komitetu Ministriv Rady Yevropy pid chas rehuliuвання wykorzystannia personalnykh danykh u diialnosti politsii (Skhvaleno Komitetom Ministriv 17 veresnia 1987 roku na 410 zustrichi zastupnykiv Ministriv) [Recommendation No. R(87)15 of the Committee of Ministers of the Council of Europe on the Regulation of the Use of Personal Data in Police Activities (Approved by the Committee of Ministers on September 17, 1987 at the 410th Meeting of the Ministers of Deputies)]. (n.d.). cyberpeace.org.ua. Retrieved from http://cyberpeace.org.ua/files/rekomendacia_km_radi_evropi_sodo_vikoristanna_personal_nih_danih_sektori_policii.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 20.09.2018

Kuznietsov M. – Head of the Department of Operational and Technical Measures of the National Police of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Improvement of Criminal Procedure Law of Ukraine about Carrying Out Separate Secret Investigative (Searching) Actions Before Decree of the Investigating Judge

In this article author argued need for changes and additions in criminal procedure law, that relate carrying out secret investigative (searching) actions with a purpose of improvement detection, documenting and investigation of crimes. Written improve efficiency of activity of operational units in combating crimes, activates their work, stimulates initiative in the disclosure of crimes. Also proposed changes will allow: fulfill the requirements of Article 2 of the Criminal

Procedural Code of Ukraine in providing a quick, complete and impartial investigation of criminal offenses; focus the work of investigators on carrying out more important, complicated and actual procedural actions in criminal proceedings, execution of which requires his personal participation; manage the members of the investigative group at the appropriate level and determine the direction of pre-trial investigation; achieve qualitative and timely conducting investigative (searching) and secret investigative (searching) actions due to the unloading of investigators from work, that not related with its carrying out. With the implementation of these proposals about improvement legal and regulatory framework of criminal procedure law will take place perception of European and international experience and significantly increase efficiency pre-trial investigation.

Keywords: secret investigative (searching) actions; execution investigator's orders; operational units; operational and technical units; early termination; carrying out in urgent actions; private communication.